

Handläggare
Albin Lindström
Telefon: 08-508 47 998

Till
Arbetsmarknadsnämnden
den 13 mars 2018

Ärende 4

Yttrande över remiss av motion (2017:74) om jobbtorg och nyföretagande

Remiss från kommunstyrelsen, dnr 1964/2017

Arbetsmarknadsförvaltningens förslag till beslut

1. Arbetsmarknadsnämnden beslutar att hänvisatill förvaltningens tjänsteutlåtande som sitt yttrande över remissen.

Arjun Bakshi
arbetsmarknadsdirektör

Karin Eriksson-Bech
utvecklingschef

Charlotte Goliath
ekonomichef

Christina Wattjersson
avdelningschef för Jobbtorg
Stockholm

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har remitterat ärendet *Motion (2017:74) om jobbtorg och nyföretagande* av Johan Fälldin (C) till arbetsmarknadsnämnden för yttrande.

Motionen behandlar Jobbtorg Stockholm och dess verksamhet. Motionären önskar en tydligare koppling till lokala förutsättningar i form av näringslivets och människors olika behov. Jobbtorgens arbete bör enligt motionen på ett bättre sätt avspegla stadens mångfald av branscher och yrkesgrupper. För att utnyttja kompetensen hos andra aktörer föreslås att jobbtorgens verksamhet öppnas för fristående aktörer.

De jobbtorg som även fortsättningsvis bedrivs av staden föreslås pröva nya arbets sätt för att kunna möta arbetssökande på ett relevant och individanpassat sätt. Främst handlar det om att jobbtorgen i större utsträckning bör bejaka eget företagande som en

väg ut ur arbetslöshet. Nyföretagande ska stimuleras genom samarbete med näringsliv och berörda organisationer.

Arbetsmarknadsförvaltningen redovisar i sitt svar vilka konsekvenser ett öppnande för fristående aktörer skulle innebära för verksamheten samt inom vilka former nyföretagande och samarbete med näringslivet sker idag.

Bakgrund

Jobbtorg Stockholm skapades som en ny stadsövergripande arbetsmarknadsverksamhet i Stockholms stad den 1 januari 2008. Sedan 2011 har den då inrättade arbetsmarknadsförvaltningen haft ansvaret för jobbtorgsverksamheten.

Huvudsyftet med införandet av jobbtorgen var att sänka kostnaderna för försörjningsstödet som vid den tiden var ökande. En tydlig politisk målsättning med jobbtorgen var att samma typ av bedömningsgrunder, handläggningsrutiner och aktiveringsinsatser skulle gälla för alla arbetslösa försörjningsstödstagare i Stockholms stad. Genom jobbtorgen säkerställs likabehandlingsprincipen då stadens alla arbetsmarknadsverksamheter samlas under ett gemensamt arbetssätt, men med möjlighet till individanpassade insatser. Jobbtorgens fysiska placeringar har utgått från de delar av staden där arbetslösheten och utanförskapet, och därmed behovet av arbetsmarknadsinsatser, är som störst.

De senaste åren har arbetslösheten sjunkit och antalet försörjningsstödstagare minskat runt om i hela staden. Sveriges ekonomi går på högvarv och Stockholm är motorn i denna rörelse. Under och efter finanskrisen i slutet av 00-talet hade Stockholm en högre andel personer som var arbetslösa och erhöll försörjningsstöd utifrån strukturella skäl. Idag är den andelen betydligt lägre och många försörjningsstödstagare står längre från ett arbete och har ofta en mer sammansatt problematik som kräver mer stöd samt långsiktiga och kontinuerliga insatser över en längre tid. Bland annat ser jobbtorgen fler aspiranter med missbruksproblematik, fysiska och psykiska funktionsnedsättningar och/eller en social problematik. Sökanden kan ha fortsatta parallella insatser till exempel inom socialtjänsten eller vården. Under jobbtorgens första år var antalet aspiranter omkring 11-13 000 personer per år medan antalet idag ligger mellan 7 500 och 8 000 per år.

Jobbtorgen drivs i egen regi men verksamheten kompletteras av upphandlade utförare. Vid Jobbtorg Stockholms införande var en politisk målsättning att hälften av verksamheten skulle utföras av

upphandlade utförare. Med anledning av de mer komplexa behov som många av jobbtorgens aspiranter har idag, har andelen upphandlad verksamhet sjunkit. De upphandlade externa utförarna återfinns inom exempelvis kortare yrkeskurser och arbetsträning.

Jobbtorgsverksamheten samarbetar idag med flera av näringslivets branscher och yrkesgrupper. Arbetsmarknadsförvaltningens enhet för extern arbetsgivarverkan, EfAS, vars uppdrag är att strategiskt och operativt samordna förvaltningens samarbete med näringslivet, har till exempel upparbetade nätverk i det lokala näringslivet. Genom EfAS ingås även partnerskap med branschorganisationer som representerar branscher och näringslivsområden där det finns kompetensförsörjningsbehov. Partnerskapen innebär avtal om gemensamma åtaganden för att möta arbetsmarknadens behov och bidra till att arbetsmarknadsförvaltningens målgrupper rustas med den kompetens som efterfrågas av regionens arbetsgivare.

I takt med att målgruppen har förändrats har andelen aspiranter där eget företagande är ett reellt alternativ sjunkit. För de arbetssökande där eget företagande är aktuellt som alternativ till en anställning erbjuds särskilt anpassat stöd.

Ärendet

Kommunstyrelsen har remitterat ärendet *Motion (2017:74) om jobbtorg och nyföretagande* av Johan Fälldin (C) till arbetsmarknadsnämnden. Remisstiden sträcker sig till den 4 april 2018.

Motionen behandlar Jobbtorg Stockholm och dess verksamhet. Motionären önskar en tydligare koppling till lokala förutsättningar i form av näringslivets och människors olika behov. Jobbtorgens arbete bör enligt motionen på ett bättre sätt avspegla stadens mångfald av branscher och yrkesgrupper. För att utnyttja kompetensen hos andra aktörer föreslås att jobbtorgens verksamhet öppnas för fristående aktörer.

De jobbtorg som även fortsättningsvis bedrivs av staden föreslås pröva nya arbetssätt för att kunna möta arbetssökande på ett relevant och individanpassat sätt. Främst handlar det om att jobbtorgen i större utsträckning bör bejaka eget företagande som en väg ut ur arbetslöshet. Nyföretagande ska stimuleras genom samarbete med näringsliv och berörda organisationer.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom utvecklings- och utredningsstaben i samarbete med Jobbtorg Stockholm.

Arbetsmarknadsförvaltningens synpunkter och förslag

Motionären föreslår att delar av Jobbtorg Stockholms verksamhet ska öppnas för fristående aktörer. Förvaltningen konstaterar att delar av verksamheten inom Jobbtorg Stockholm redan idag bedrivs av fristående aktörer, men andelen har minskat under de senaste åren i takt med att en målgruppsförskjutning har skett. Aspiranterna har idag en mer komplex problematik som ställer högre krav på både mer omfattande och längre insatser från såväl externa utförare som egen regi. Aspiranternas behov förutsätter ofta också en kombination av insatser som till exempel en kortare yrkesförberedande kurs kombinerat med språkstöd och ett individuellt matchningsstöd för att kursen ska leda till arbete.

Förvaltningen bedömer att det kan vara möjligt att öppna en större del av verksamheten än idag för fristående aktörer, men menar att det finns ett antal omständigheter som bör tas i beaktande inför ett eventuellt beslut om en ökad andel privat verksamhet.

Målgruppen för jobbtorgen har förändrats från en relativt bred grupp försörjningsstödstagare, arbetslösa utifrån strukturella orsaker till en mindre grupp försörjningsstödstagare med en mer komplex problematik som kräver mer stöd för att kunna gå till ett arbete. Arbetet med denna målgrupp, med stort behov av stöd och kontinuitet, förenklas av att alla professioner och insatser finns samlade inom ramen för jobbtorgen.

Forskningen kring konkurrensutsättande av arbetsmarknadsinsatser är fortfarande relativt begränsad och den som finns att tillgå talar inget entydigt språk för huruvida konkurrens på arbetsmarknadsområdet ger bättre resultat än verksamhet bedriven av offentliga aktörer. En konkurrensutsättning sker ofta i syfte att förbättra verksamhetens resultat. I många fall kan en resultatförbättring uppnås genom en utveckling av den egna verksamheten. Jobbtorg Stockholm har under 2017 genomfört en utredning följt av ett utvecklingsarbete i syfte att förtydliga och utveckla verksamhetens uppdrag och för att se över målgruppens sammansättning och behov.

Förslaget att frigöra delar av jobbtorgens verksamhet skulle sannolikt påverka den samverkan som jobbtorgen till stor del karaktäriseras av idag, en samverkan som bygger på långsiktighet

och kontinuitet. Samverkan sker dels internt inom förvaltningen, men även med stadsdelsförvaltningarnas försörjningsstöd, vuxenutbildningen, arbetsförmedlingen, FINSAM, psykiatri och arbetsgivare inom staden och externt

En tydlig politisk målsättning när ansvaret för arbetsmarknadsinsatserna flyttades från stadsdelsförvaltningarna till jobbtorgen var att samma typ av handläggningsrutiner och aktiveringsinsatser skulle gälla för alla arbetslösa försörjningsstödstagare i Stockholms stad.

En försvårande omständighet för ett frigörande av delar av jobbtorgsverksamheten är den bedömning och utredning som görs enligt socialtjänstlagen. Dessa uppgifter skulle fortsatt behöva göras av staden och kan inte läggas ut på externa utförare.

Efter en samlad bedömning av Jobbtorg Stockholms uppdrag är det förvaltningens uppfattning att det är möjligt att utifrån jobbtorgens uppdrag frigöra delar av verksamheten. En eventuell konkurrensutsättning bör dock föregås av en omfattande utredning av bland annat syfte, utformning och eventuella konsekvenser för exempelvis samverkan, likabehandlingsprincipen och socialtjänstens myndighetsutövning.

Samverkan och samarbete med näringslivet är en viktig del av arbetsmarknadsförvaltningens arbete och sker inom såväl vuxenutbildningen som jobbtorgens verksamhet. En stark koppling till näringslivet är en förutsättning för att lyckas med uppdraget i Stockholmsregionen.

I dagsläget erbjuder *Jobbstart* starta-eget-kurser och rådgivning till potentiella företagare bland målgruppen på jobbtorgen. De individer som vänder sig till Jobbstart för rådgivning kring företagande behöver särskilt anpassat stöd som inte gängse företagsfrämjande organisationer mäktar med att erbjuda. Genom att stärka synen på företagande som ett reellt alternativ till anställning bland verksamhetens medarbetare kan fler individer med entreprenöriella idéer identifieras och hänvisas till Jobbstart för stöd.

Det finns även potential att stärka entreprenörskapsperspektivet i verksamheten som erbjuds inom ramen för Jobbtorg Unga. Genom ett stärkt entreprenöriellt förhållningssätt kan unga på kreativa sätt spurras till alternativa vägval och på sikt egenföretagande.

Inom ramen för stadens hållbarhetskommision presenteras inom kort en rapport med förslag på åtgärder för att underlätta för nyanlända att starta och driva företag. Arbetet bedrivs i nära samarbete med Stockholm Business Region. Förvaltningen ansvarar för kommissionens rapporter kring arbete och försörjning och där har skillnaderna i möjligheten att starta företag observerats. Nyanlända behöver erbjudas insatser där de kan förberedas och rustas för att bättre kunna ta del av och tillgodogöra sig det befintliga företagsfrämjande stödsystemet i Stockholm. Både Nacka och Malmö har arbetat med liknande koncept som visat sig ge goda resultat.

Stockholms stad har även tillsammans med Start-Up Stockholm nyligen fått medel från Europeiska Socialfonden (ESF) för ett projekt där nyanlända som en del av sfi kan delta i en nio veckors intensiv process där de kan utveckla sina idéer kring eget företagande. Detta företagande kan vara socialt, ideellt eller vinstdrivande. Processen kommer att erbjuda stöd till nyanlända in i företagsvärlden och efter avslutad process slussa personerna vidare till företagsrådgivning i de deltagande kommunerna.

Arbetsmarknadsnämnden hänvisar till detta tjänsteutlåtande som svar på rubricerad remiss.

Bilaga

1. Motion (2017:74) från Johan Fälldin (C) om jobbtorg och nyföretagande.